

La Revista Revista
n.1216 18-3-07

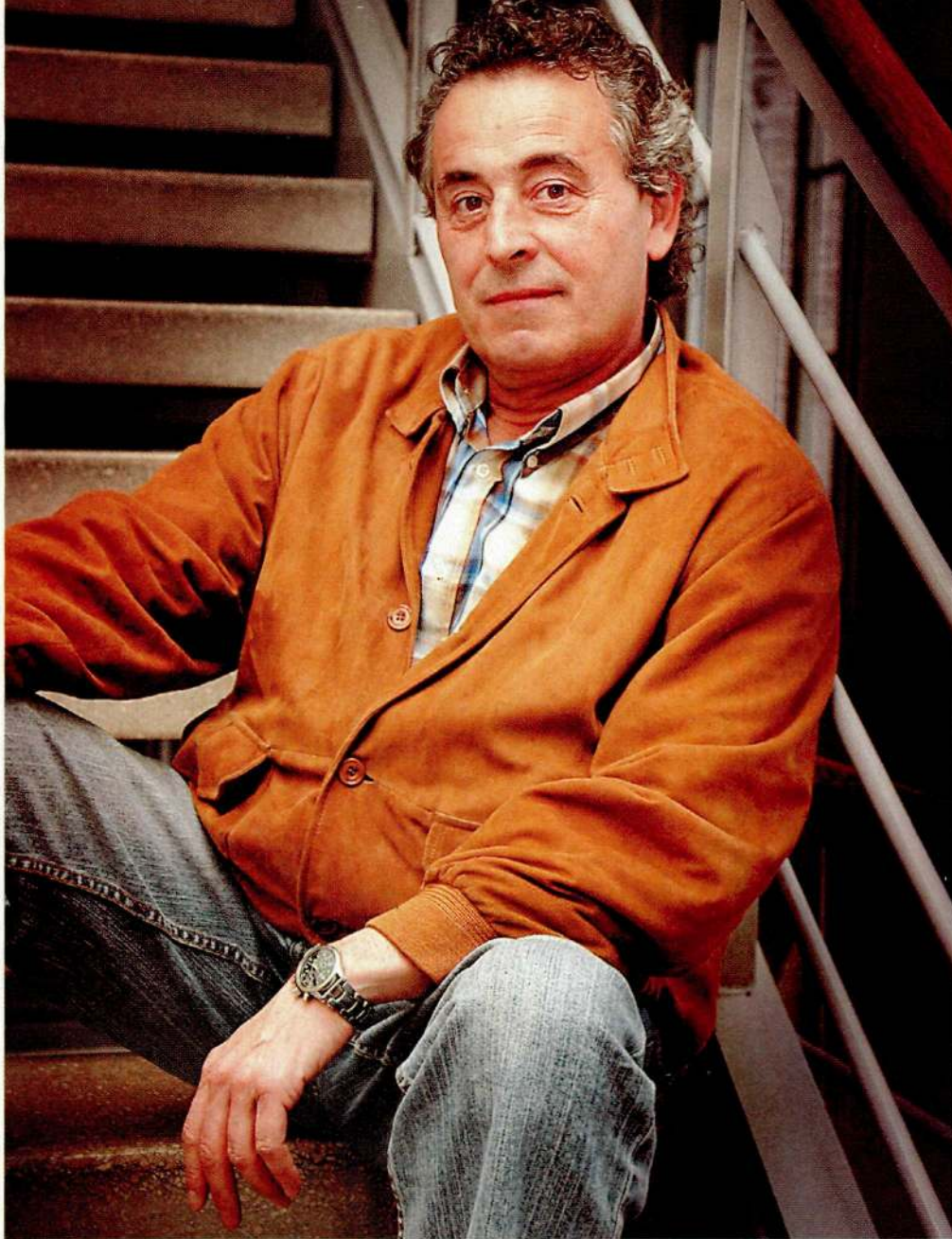
pere
rovira

LA DISTÀNCIA EN EL TEMPS DELS AMANTS

TEXT: JOSEP TRESSERRES

FOTOS: ABELARDO HERNÁNDEZ

El poeta tarragoní i professor de la UdL Pere Rovira (Vila-Seca de Solcina, 1947) presenta el pròxim 10 d'abril al Cafè del Teatre de l'Escorxador la seva primera novel·la, *L'amor boig* (Proa). Guanyador del premi Carles Riba -un dels reconeixements més importants de poesia en català- i havent reimprès l'any passat tota la seva obra poètica a *Poesia 1979-2004*, Rovira retrata en aquest nou llibre l'amor entre la Clara i l'Esteve, una passió que transgredeix les prohibicions a ritme de jazz, embriagada per ampolles de xampany, i que, després d'un llarg lapse de temps, registra què queda en la memòria d'aquells amants.

no hi havia lloc per fotre's mà. Que els adolescents portessin aquella relació fins al límit. Que és el que fan. S'escapen de casa i s'inflen a follar durant aquell temps que passen junts a Barcelona. Però també m'interessava veure què passaria en una relació així però de gent que té més de cinquanta anys... Si això podia funcionar... Jugar amb aquesta possibilitat.

- També jugues amb el contrast dels punts de vista dels personatges.

- Els dos adolescents, en aquell moment, no es veuen en perspectiva. Tot allò és veritat. Però després, al cap de quaranta anys, potser sí que cadascú veu la seva història i la veu diferent. Volia mostrar també això: com un component fonamental de la història amorosa més de veritat que hi pugui haver és la mentida. A la novel·la el pare de la Clara li diu "val més que t'acostumis a veure les mentides perquè així no patiràs tant". Però no tant en el sentit d'engany, d'infidelitat, sinó la mentida com a error d'interpretació. Un amant interpreta una cosa i l'altra interpreta una altra. (...) Però, tot i això, crec que al final surt la veritat; en la relació de dues persones, malgrat hi hagi el descobriment de diverses interpretacions, no vol dir que no hi hagi veritat. La veritat també pot acabar gua-

carnet

NOM: *Pere Rovira Planas*

UN LLIBRE: *'Les flors del mal'* de Baudelaire

MÚSICA: *El concert de piano n. 20 de Mozart i les cançons de la Billie Holiday*

DUES CIUTATS: *París i Venècia*

UN ESCRIPTOR: *Antonio Machado*

Després de viure un temps a Barcelona, aquest poeta i professor tarragoní, amant de la música jazz, va traslladar-se a Lleida, on porta 27 anys com a professor de literatura espanyola de la UdL. Ha perdut la companyia del mar però ara pot veure el canvi cíclic de les estacions en el paisatge natural d'Alpicat. I comparteix això amb la seva dona, la seva filla -el fill està a Barcelona- i els amics.

Pregunta.- Rilke, autor de *Cartes a un jove poeta*, explica que l'amor entre adolescents és difícil que vagi bé perquè la persona en aquell moment encara està formant-se.

Resposta.- Jo crec que sempre estem formant-nos o deformant-nos. Quan un entra en una edat sempre s'ha de formar. El pas del temps sempre t'agafa per sorpresa. Passar dels divuit anys al vint-i-cinc és difícil. Però també és molt difícil passar dels cinquanta als seixanta. Una història d'amor, si no funciona entre adolescents, no és per això. Crec que és més perquè en el món no està previst o, almenys, no ho estava. I em sembla que segueix sense estar-hi perquè els adolescents és veritat que ara tenen més facilitats per anar-se'n al llit o per sortir; però per portar les coses fins al límit, no. Em sembla que ara seguim tenint uns

impediments semblants amb aquest aspecte igual que fa cinquanta anys.

- A la novel·la mostres un personatge més obsessionat amb l'amor que no amb la pròpia parella.

- Això és una cosa que passa bastant en l'adolescència. En aquesta novel·la m'interessava parlar seriosament d'un tipus de relació que no se sol prendre seriosament com és l'amor dels adolescents i, d'altra banda, l'amor de la gent que està entrant gairebé en la vellesa, a partir dels cinquanta anys. Són dos tipus d'amor que són vistos més a la lleugera... i potser són els més forts. Perquè sempre es pensa en els amors de la gent madura, de la gent de trenta anys. Però, d'altra banda, la tradició literària ens parla dels grans amants moltes vegades com adolescents, com *Romeu i Julieta*. A *L'amor boig* ella s'enamora d'ell com el que se'n deia abans un *flechazo*. Algú m'havia dit "no trobes que s'enamoren massa de pressa?". Això és el que passa sempre a la literatura, que s'enamoren en sec. M'interessava aquest enamorament sobtat perquè el vivien dos adolescents que podien portar això endavant, el drama dels adolescents que s'enamoren, almenys en aquella època, en que

nyant. Probablement, la veritat és que hi ha diverses versions de les coses. Per això en la novel·la hi ha tot aquest joc literari. És literari, però és que a la vida no fem el mateix?

- Has afirmat algun cop que la poesia no és, en el teu cas, una forma d'evadir-te de la vida sinó d'apropar-t'hi més a ella.

- La meua poesia hi ha moments que és bastant autobiogràfica, encara que això no estigui de moda dir-ho -no m'importa, ja tinc seixanta anys-. Això no vol dir que tot el que explico en un poema sigui veritat. A la novel·la és diferent. Home, evidentment, sempre que escrius, ho fas a partir de les teves experiències, però a la novel·la, a partir d'aquestes experiències, ja inventes completament. Ja m'agradaria haver-me enamorat de la Rosa Soler... Quan escrivia *L'amor boig*, m'estava enamorant d'ella.

- Quant temps has tardat a escriure l'obra?

- Dos anys. Aquesta història feia molts anys que la portava dins.

- Com a autor, després de passar aquest temps muntant la història, no acabes una mica fart dels personatges?

- No. Aquesta novel·la l'he escrit d'una manera que no em podia cansar, perquè jo no sa-

bia tot el que passaria. Ho anava descobrint a mesura que ho anava escrivint. Si ja saps tot el què ha de passar és probable que sí, no ho sé. Hi ha escriptors que fan un esquema implacable i els hi funciona. I potser la propera que escriuré ho faré així. Però en aquesta novel·la, no. No sabia el què passaria. Els personatges m'anaven creixent. I així tenia una mena d'adició per veure què els hi passava.

- **Octavio Paz, a *La doble llama*, parla que l'home es distingeix de la resta d'animals perquè a partir del sexe (la necessitat de reproduir-se) ha desenvolupat l'erotisme i l'amor. Què és per tu l'amor i l'erotisme?**

- Són dos qüestions inseparables. Com hi pot haver un amor sense... Al llibre es diu que si no hi ha amor físic no pot funcionar. És el que no té solució. La resta es pot solucionar. Però això no té solució. En relació a l'amor Cernuda deia "no conec cap altra llibertat que la d'estar sotmès a algú". És una mena d'esclavitud volguda. L'enamorament és estar lligat a algú volent. És una cosa molt estranya, si t'ho penses fredament.

- **Al llibre apareix també la figura de Don Juan. Per un costat, el pare de la Clara es comporta com ell i la mare actua en una representació teatral d'aquesta obra.**

- Apareix per una casualitat divertida. Ella es fa famosa interpretant el paper de *Doña Inés*, però en la vida real ella s'enamorarà d'un tio que és un Don Juan professional. Fa de gigoló; viu de les dones. Encara és més fort perquè ell viu d'això. És una casualitat que em va agradar que hi fos perquè trobo que és divertida.

- **En la novel·la, a través del record, es torna a viure l'amor o, potser, l'engrandeix.**

- En aquest cas, el narrador, a l'escriure l'obra, va més enllà de recordar. Ell el que vol és recuperar. Ell no escriu perquè sí. Escriu amb una finalitat concreta.

- **Has afirmat que escrius poesia per comprendre't millor. Fins a quin punt hi trobes resposta a aquestes preguntes?**

- De vegades trobes resposta i altres no. És com tot a la vida. T'acclareix les coses; les ordenes. O les recrees. O les inventes. Tornem a ser al mateix: la poesia és un intent d'explicar-te críticament la teva vida. No només d'entendre-la sinó també veure-la des d'un punt de vista crític. Jo no escric un poema perquè vagi sempre a favor meu. Sempre intento entendre el personatge no només a favor d'ell, sinó també, si convé, posar-m'hi en contra.

- **I a la novel·la?**

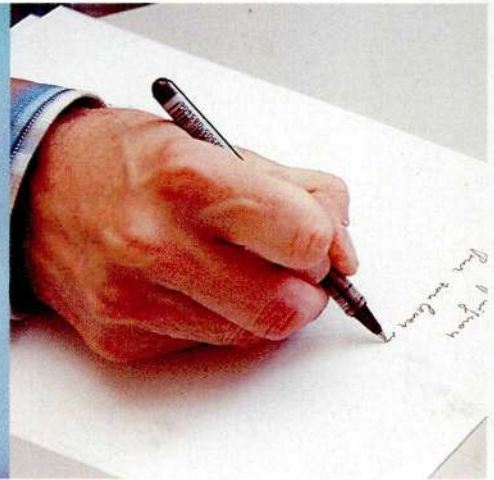
- Aquí és diferent. El que fas és inventar-te un món i allà posar en joc això mateix, però ja no referit a tu, sinó a les relacions entre les persones, el món que has creat i llavors veure com pot funcionar tot això. Ara, escriure una novel·la també t'ensenya a conèixer les reaccions, els sentiments i les emocions. Per això escrivim.

- **A *L'amor boig*, i també en els teus poemes, surten moltes persones llegint.**

- Crec que el primer motiu és perquè a mi m'agrada llegir. També ho vaig fer expressament. Perquè jo crec que hi ha més gent que llegeix de la que sembla. Encara que avui en dia hi ha qui vol que pensem que llegir ja no està de moda; per això m'agrada que surti gent que s'ho passa bé llegint. I, a més, és el que vols que li passi a la gent que llegeix el teu llibre; que el llibre l'enganxi.

- **A l'hora d'escriure poemes sempre has tractat de ser entenedor. I això també s'aprecia a la novel·la.**

"SEMPRE ENS ESTEM FORMANT O DEFORMANT-NOS; (...) EL PAS DEL TEMPS SEMPRE ENS AGAFA PER SORPRESA"

- Jo procuro escriure tan bé com puc, perquè crec que s'ha d'escriure tan bé com ets capaç. Però això no vol dir que li hagi de posar dificultats al lector, sinó el contrari. Això implica que el lector no ensopegui amb l'estil. El lector ha de ser seduït per l'estil que fas servir. En totes les coses de la vida passa el mateix. Si tu vas a una tia i li fas la vida impossible no la seduiràs. Però si saps presentar-li tot bé...

- **Amb la creació del llibre digital i altres avenços, es diu que el llibre quedarà obsolet.**

- No, al contrari. Fixa't que des que hi ha internet la gent llegeix més. Un dels grans negocis d'internet és el d'una llibreria. El que sí s'ha carregat internet és el negoci de la música. Però amb els llibres no. Un llibre digital o llegir en una pantalla no és el mateix. A mi em cansa. I

suposo que a tothom li passa igual. El llibre és un objecte. I no és el mateix tenir el llibre a les mans i anar passant fulles, i tirar enrere i tirar endavant, que tenir una pantalleta al davant. El negoci editorial si té problemes serà per culpa d'ell mateix, potser perquè publiquen massa llibres i la gent està una mica atabalada. Perquè inundar la llibreria de llibres fa que durin al taulell tres o quatre mesos, i se n'hagin de treure uns altres. Això sí que és perillós. Un dels problemes que tenen les editorials és tenir un lloc a les llibreries. Per això hi ha editorials que publiquen molt. Aleshores tenen més espai i si la gent no escull un, els hi compren un altre.

- **Qui va escollir el quadre que apareix a la coberta de *L'amor boig*?**

- És un quadre que tinc a casa meua, d'un pintor, amic meu, Juan Vida. És un pintor de Granada que m'agrada molt, i em va semblar que el quadre representava bastant la novel·la.

- **I per què titular-lo *L'amor boig*?**

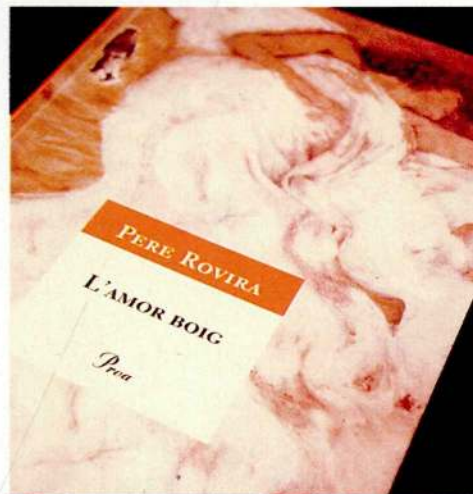
- Va ser una decisió que ja va sortir abans d'escriure la novel·la, perquè tenia aquesta història d'amor boig al cap, d'*amor fou*. Però no en el sentit que ho deien els surrealistes. Vaig una mica més enrera, a l'amor-passió, a *Tristany i Isolda*, *Romeu i Julieta*, a aquest amor fulgurant que et destrueix si no el segueixes, i si el segueixes potser també.

- **Quan consideres que has acabat una obra? Ja sigui un poema o una novel·la.**

- En el cas de la novel·la ha sigut bastant dur. Com t'he dit, vaig escriure-la en dos anys. Però després la revisió també va ser molt dura. Quan ja creia que la tenia acabada, llavors vaig començar el treball de revisió que van ser bastants mesos. Amb total, vaig corregir i llegir la novel·la de dalt a baix, set vegades, sencera. L'última vegada va ser per veure les proves, que m'ho podria haver fet algú, però vaig preferir fer-ho jo també perquè, efectivament, encara trobes coses.

- **I els premis? En un poema escrius que quan gaudeix l'escriptor és escrivint...**

- Sí, les hores que passes escrivint són les que et salven, del meu poema de Baudelaire. No hi ha més posteritat que aquesta. A l'escriure, el que pensa en altres coses, no sé en què pensa. Sobretot en el cas de la poesia que és un gènere literari que és a molt més llarg termini. Les coses van molt més a poc a poc. Això també vol dir que duren més. L'important és el temps que hi passes, intentant fer-ho el millor possible; i quan escric una novel·la també. Pensar en fama, diners, posteritat..., tot això, el que fa és distreure i precipitar les coses.

"L'ENAMORAMENT ÉS ESTAR LLIGAT A ALGÚ VOLENT. ÉS UNA COSA MOLT ESTRANYA, SI T'HO PENSES FREDAMENT"